

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва
(назва факультету/навчально-наукового інституту)

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету АБДПМ

Ігор ФОДЧУК

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Професійна майстерність

(назва навчальної дисципліни)

ОБОВ'ЯЗКОВА

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання Українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни складена **«Професійна майстерність»** відповідно до освітньо-професійної програми **«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 26.03.2024р»**

Розробники: Курик Дмитро Миколайович – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

Городинська Анастасія Олегівна – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Викладачі: Жаворонкова Мирослава Іллівна – доцент, завідувачка кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заслужений майстер народної творчості України, членкиня Спілки дизайнерів України

Курик Дмитро Миколайович – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, заслужений майстер народної творчості України, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України

Городинська Анастасія Олегівна – асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворонкова М.І.

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Євгенія Новак

1. Мета навчальної дисципліни:

Теоретично засвоїти основні положення та принципи послідовності виконання робіт, формувати професійно-практичні навички та прийоми роботи з різними техніками декорування, а також закріпити теоретичні знання, отримані під час вивчення дисциплін «Технологія» та «Композиція».

Після завершення курсу студент повинен:

- знати класифікацію матеріалів;
- розуміти загальну характеристику побудови інструментів;
- володіти знаннями про побудову та складові технічного малюнку;
- уміти застосовувати художньо-конструкторські рішення в орнаменталі традиційних виробів;
- розрізняти види орнаментів;
- враховувати особливості використання декору в художніх виробках;
- розуміти конструктивно-технологічні особливості поєднання різних технік декорування.

2. Результати навчання:

Навчальний процес організовується за принципом послідовного ускладнення завдань і задач — від найпростіших до складніших. Такий підхід забезпечує студентам можливість поступово та якісно засвоїти програмний матеріал, закріплюючи базові знання та навички, необхідні для успішного опанування складніших тем і технік.

Теоретичне завдання:

Теоретична частина навчання включає теми лекцій, а також вступні бесіди перед виконанням кожного нового завдання або чергового етапу навчального процесу. Під час таких бесід викладач:

- пояснює технологічний процес;
- знайомить із методами виконання завдань;
- визначає вимоги до якості виконання роботи;
- формулює задачу та мету завдання;
- встановлює терміни його виконання.

Ці бесіди доповнюються демонстрацією ілюстрованого матеріалу та зразків готових виробів, що допомагає студентам краще зрозуміти вимоги до роботи та структуру технологічного процесу.

Практичне навчання:

Практична частина навчання спрямована на оволодіння студентами прийомами та навичками виконання завдань із дотриманням усіх етапів роботи. Процес відбувається під керівництвом викладача, який:

- практично демонструє виконання кожного завдання;
- здійснює індивідуальну роботу з кожним студентом;
- контролює методичну послідовність виконання завдань;
- забезпечує дотримання правил техніки безпеки та охорони праці.

Такий підхід забезпечує практичне закріплення теоретичних знань і формування професійних навичок.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні вміти:

- Користуватися інформаційними джерелами;
- Виконання орнаментальних мотивів різноманітними техніками;
- Користуватися аналогами і технічними малюнками;
- Виготовляти вироби володіючи різними техніками;
- Створювати вироби за різними напрямками для домашнього вжитку;
- Володіти навиками виконання виробів індивідуального замовлення, а також художньо-виставкових творів.

Компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

Здатність вчитися й опанувати сучасними знаннями;

Знання і розуміння предметної галузі та професійної діяльності;

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

Здатність працювати автономно та навички міжособистісної взаємодії;

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

Здатність до використання інформаційних та комунікаційних технологій;

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;

Здатність генерувати нові ідеї (креативність), демонструвати розвинуту творчу уяву;

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Володіння методами зображення натюрморту, пейзажу, ракурсу голови, пів фігури, фігури людини;

Застосування базових знань з композиції, демонстрування розвиненої творчої уяви, використання власної образно-асоціативної, стилістичної та пластичної мови при створенні художнього образу;

Володіння навчальними методиками, теорією та методикою професійної художньої освіти та дидактикою викладання спеціальних дисциплін з фаху, формування естетичних смаків та художніх навичок учнів загальноосвітніх шкіл і початкових спеціалізованих мистецьких закладів;

Володіння основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування) ;

Вирішення творчих завдань на основі сформованості професійних компетенцій виконання художнього твору за фахом;

Вмінням враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та викладання фахових дисциплін;

Усвідомлення важливості виконання своєї частини роботи в команді;

Здатність володіти основними класичними й сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки;

Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та

індивідуально-особистісних особливостей;

Здатність опановувати різні техніки та технології роботи з відповідними матеріалами;

Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва;

Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача;

Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності;

Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;

Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу;

Формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення;

Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел;

Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах;

Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності;

Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень;

Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід;

Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження);

Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи;

Враховувати психологічні особливості у процесі навчання;

Застосовувати сучасне програмне забезпечення у професійній діяльності;

Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі;

Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва;

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	1,2	5	150		60				90		Залік 1 семестр, екзамен 2. семестр
Заочна												

3.1. Загальна інформація

Освітній компонент «Професійна майстерність» призначена для студентів закладів вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Вона надає студентам можливість розвивати свої практичні навички, виконуючи та розробляючи власні творчі роботи. У процесі навчання студенти застосовують різноманітні ручні техніки та методи, що дозволяють реалізувати індивідуальні художні задуми. Ця компонента сприяє розвитку професійних умінь, що є основою для подальшої роботи в сфері образотворчого та декоративного мистецтва, а також у галузі культури та мистецтва.

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./с емін.	лаб .	інд .	с.р.		лекц.	прак. /сем.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять (назва теми й основні питання)	Змістовий модуль 1. Створення готових декоративних виробів, ансамблів чи комплектів у різних напрямках мистецтва.											
Тема 1. Накопичення аналогів та прототипів.	7		2			5						

Тема 2. Складання технологічної карти.	8		3			5							
Тема 3. Підготовка матеріалів та обладнання.	10		5			5							
Тема 4. Розробка концепції авторського декоративного виробу Створити ескіз авторського декоративного виробу, який поєднує традиційні та сучасні елементи.	40		15			25							
Тема 5. Оздоблення та фінальне завершення виробу.	15		5			10							
Разом за ЗМ1	80		30			50							
Теми навчальних занять (назва теми й основні питання)	Змістовий модуль 2. Ансамбль творів з тематичним навантаженням на основі національної спадщини.												
Тема 1. Характерні особливості форми декоративних виробів	15		5			10							
Тема 2. Виправлення помилок та практичності у першому модулі.	20		10			10							
Тема 3. Робота над індивідуальним авторським виробом прикладного мистецтва.	20		10			10							
Тема 4. Завершальний етап авторського твору. Підбиття підсумків.	15		5			10							
Разом за ЗМ2	70		30			40							

Усього годин	150	60	90						
--------------	-----	----	----	--	--	--	--	--	--

3.3. Самостійна робота студента (ІНДЗ)

Завдання спрямовані на розвиток практичних і теоретичних навичок студентів, забезпечення глибокого розуміння принципів декоративно-прикладного мистецтва та вдосконалення їх професійної майстерності.

№	Назва теми (форма контролю)	кількість балів
1	Дослідження історії та традицій декоративноприкладного мистецтва Підготувати реферат на тему: "Етапи розвитку декоративноприкладного мистецтва в різних культурах".	10
2	Розробка концепції авторського декоративного виробу Створити ескіз авторського декоративного виробу, який поєднує традиційні та сучасні елементи.	10
3	Вибір матеріалів та технологій виготовлення виробу Підготувати презентацію, в якій обґрунтувати вибір матеріалів для авторського виробу та описати технологічний процес його виготовлення.	10
4	Робота з формами та композицією Виконати малюнки та моделі декоративних елементів з урахуванням принципів композиції.	10
5	Робота з формами та композицією Виконати малюнки та моделі декоративних елементів з урахуванням принципів композиції.	10
6	Підготувати збірку фотографій або креслень аналогів та прототипів декоративних виробів на основі історичних та сучасних зразків.	10
7	Провести самооцінку та аналіз виконаного виробу, зазначити труднощі, досягнуті результати та можливості для покращення.	10
8	Підготувати презентацію власного авторського твору, включаючи технічні та творчі аспекти, з поясненням концепції та вибору матеріалів.	10
9	Підведення підсумку, публічний перегляд	10

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Зазначаються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом, проводиться у формі екзаменаційного перегляду. На перегляд виставляються роботи практичного та самостійного характеру. Перегляд проводить публічно та прозоро, згідно розроблених критеріїв, склад комісія складається із 3-5 викладачів за фахом. Після оцінювання викладач проводить обговорення робіт зі студентами.

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання

Обов'язкове дотримання норм Кодексу академічної доброчесності ЧНУ (<https://art-deco.chnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>) у процесі навчання. Відвідування занять обов'язкове, пропуски допускаються лише з поважної причини і після попереднього попередження викладача.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2				40	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	40	100
2	3	5	15	5	5	10	10	5		

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5.3. Засоби оцінювання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання: практична робота здобувачів освіти з поясненнями викладача і використанням засобів візуалізації, наочних зразків.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи діагностики: оцінювання пошукових творчих ескізів; оцінювання правильності і якості результатів практичної роботи; оцінка самостійно виконаної практичної роботи. Контроль знань студентів здійснюється шляхом переглядів після закінчення кожного змістового модуля викладачем, а також в кінці семестру. По закінченню вивчення дисципліни у кінці 1-го та 2-го семестрів – екзаменаційний перегляд, який проводиться викладачами кафедри.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами підсумкового контролю є екзамен, комплексний перегляд, захист кваліфікаційної роботи.

7. Рекомендована література 7.1. Фахова (основна):

1. Ваг І., Стефюк Р. / Економічні перспективи розвитку ліжникарства Косівського району. Науково-практична конференція «Українське ліжникарство: історія, проблеми, перспективи». Чернівці, 2018.
2. Вовк Ф. Етнографічні особливості українського народу// Студії з української етнографії та антропології// Упоряд. Ю. Іванченко. – К., 2005.
3. Кара-Васильєва Т, Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках “великого стилю”. – К.:Либідь, 2005. – 280 с.
4. МОЛИТВА В. / Народна творчість. 180-річчю від дня народження Юрія Шкрібляка. - Київ : Народне мистецтво, 2019. — 23 с.
5. МОЛІН В. Народознавчі зошити. № 5 (143) ТВОРИ МИСТЕЦТВА ТВОРИ РІЗЬЯРІВ ДИНАСТІЇ ШКРІБЛЯКІВ НА ВИСТАВКАХ ГАЛИЧИНИ (160-річчю від дня народження Миколи Шкрібляка присвячується). – Київ, , 2018. – 1165 с.
6. Міронова Т.В., Ермакова С.О. Вишивка хрестом. Велика колекція узорів. – М.: Мир книги, 2009р.
7. Розанова Е.С. Нова енциклопедія вишивки. – М.: АСТ, 2011р.
8. Юрченко І.А. Гуцульська різьба (візуально – морфологічні закономірності орнаменту), – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 368 с.

7.2. Допоміжна.

1. Антонович Е.А. Захарчук-Чугай Р.В. Станкевич М.Є. Декоративноприкладне мистецтво: навч. посібник.- Львів: Світ, 1992-272с, іл.
2. Будзан А.Ф. Різьба по дереву в західних областях України 19-20ст. – К.: видавництво АНУРСР, 1996.- 106с. іл..

3. Вовк Ф. Етнографічні особливості українського народу//Студії з української етнографії та антропології// Упоряд. Ю. Іванченко. – К., 1995.
4. Культура і побут населення України. - Київ: "Либідь", 1991
5. Курилич М. Гуцульський орнамент. /Упор. Л.М.Довга. - К.: ЛК Мейкер, УВЦ, 2001. – 128 с., іл., табл.
6. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI – XX ст. – Львів : Афіша , 2002. – 480 с., іл.
7. Шевченко Євген Народна деревообробка в Україні. Словник народної термінології./наук. Ред.. М. Кодак. К.: Артанія, 1997. – 312 с. іл..
8. Якібчук М.М. Орнаментика гуцульського дерев'яного різьблення.// Народна творчість та етнографія. – 1997 - № 3. – с. 56.
9. Україна та українці: історико-етнографічний мистецький альбом Івана Гончара (Галина, Буковина). – К., 2007.

8. Інформаційні ресурси <https://art-deco.chnu.edu.ua/zakhyst-kvalifikatsiinykh-robot/> <https://art-deco.chnu.edu.ua/portfolio-studentiv/> <https://art-deco.chnu.edu.ua/stypendii-prezydenta-ukrainy/> <https://www.youtube.com/@%D0%9A%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%D0%94%D0%9F%D0%9E%D0%9C%D0%A7%D0%9D%D0%A3/featured> <https://www.instagram.com/dpom.chnu/> <https://www.instagram.com/dpom.chnu/>

